

ВИСНОВОК

Національного агентства з питань запобігання корупції до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення відповідальності за порушення вимог санкційного режиму, діючого на захист національної безпеки і територіальної цілісності України»¹ (реєстр. № 4002 від 01.09.2020)

Проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення відповідальності за порушення вимог санкційного режиму, діючого на захист національної безпеки і територіальної цілісності України» (далі – законопроект) пропонується внести зміни до Кримінального кодексу України (далі – КК України), Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про санкції» задля відповідальності, у тому числі кримінальної, за порушення законодавства про санкції.

За результатами аналізу законопроекту Національне агентство з питань запобігання корупції вважає за доцільне в межах компетенції зазначити таке.

Виходячи з назви статті 209², якою законопроектом пропонується доповнити КК України, та примітки до неї, кримінальним правопорушенням вважатиметься умисне порушення вимог законодавства щодо застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), тоді як у ч. 1 цієї ж статті пропонується криміналізувати умисні дії, спрямовані на невиконання таких санкцій.

Наведене свідчить про неможливість чіткого визначення суб'єкта кримінального правопорушення, оскільки, з одного боку, це ним ніби є суб'єкти, які мають право виносити на розгляд Ради національної безпеки та оборони України пропозиції щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій², або суб'єкти, залучені до прийняття Рішення щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій³, а з іншого – особи, стосовно яких були застосовані відповідні санкції.

Крім того не можна погодитися й з пропонованим описом суспільно небезпечного діяння («умисні дії, спрямовані на невиконання...»), оскільки діяння як обов'язкова ознака складу злочину може полягати або в активній (дія), або в пасивній (бездіяльність) поведінці суб'єкта злочину, тоді як з наведеного формулювання диспозиції ч. 1 ст. 209² КК України в редакції законопроекту випливає, що це суспільно небезпечне діяння одночасно є проявом і активної, і пасивної форми поведінки особи.

Таким чином пропонована законопроектом редакція ст. 209² КК України не відповідає принципу юридичної визначеності як складової конституційного принципу верховенства права та на практиці може призвести до неоднозначного правозастосування.

Узагальнюючий висновок: пропонована редакція ст. 209² КК України не відповідає конституційному принципу верховенства права.

**Керівник Департаменту
антикорупційної політики**

Дмитро КАЛМИКОВ

¹ Висновок підготовлений керівником відділу моніторингу та оцінки діяльності Національного агентства Департаменту антикорупційної політики Яйчуком А.М.

² Відповідно до ч. 1 ст. 5 Закону України «Про санкції» такими суб'єктами є Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Національний банк України, Служба безпеки України.

³ Відповідно до змісту положень ч. 2 ст. 5 Закону України «Про санкції» рішення щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій приймається Радою національної безпеки та оборони України, вводиться в дію указом Президента України та затверджується постановою Верховної Ради України.